

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: Oddělení českého jazyka

Datum odevzdání posudku: 7. 8. 2017

Jméno a příjmení studenta:

Nikola MALÁ

Obor: ČJ-AJ

Vedoucí/oponent bakalářské práce:

PhDr. Alexej Mikulášek

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pohádka u lumírovců

Název práce:

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Aktuálnost tématu, struktura práce

(rozsah, logická návaznost, vnitřní vyváženost)

A	B	C	N
---	---	---	---

B Text je logicky a přehledně rozvržen, rozsah lze pokládat za přiměřený vzhledem k charakteru práce.

2. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení hypotéz a cílů práce, užití metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

B Cíl je stanoven jasně a metody práce jsou voleny vcelku funkčně, jen aplikace obecných žánrových a teoretických postulátů při analýze textu se může jevit (místy) jako mechanická.

3. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)

A	B	C	N
---	---	---	---

C Literatura by měla být oddělena od pramenů. Odborné literatury k teorii i historii pohádky (nejen české, šíře slovanské) najdeme s dostatek, byť u nás nejednou staršího data vydání, přesto v kapitole 8 nazvané „Použitá literatura“ autorka uvádí ze specifické odborné literatury jen „klasickou“ Morfologii pohádky V. J. Proppa. Je v pořádku, že autorka využívá práce doc. J. Tomana Vybrané kapitoly z teorie dětské literatury, přesto citelně chybí i práce např. B. Bettelheima, E. Fromma, C. Lévi Strausse, z českých O. Sirovátky, H. Šmahelové či filosofa Z. Neubauera, nehledě na přečetné texty starší. Autorka navíc zaznamenává jen a pouze práce české (výjimečně ty do češtiny přeložené), a to vesměs vydané v minulém století; podle mého názoru zde chybí současná, naše i zahraniční teoretická literatura předmětu, označme je starým slovem – „pohádkoslovi“.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém)

A	B	C	N
---	---	---	---

B S jistým omezením, ale přesto autorka prokázala znalost problematiky vymezené právě názvem bakalářské práce; lze však doporučit, aby byly zohledněny i další navazující kontexty, do kterých žánr pohádky vstupuje – historické i teoretické. Jde např. o souvislosti lexikální, neboť jak ukázal M. Kopecký, slovem „pohádka“ se ještě v 19. století mínily: „rozmluva“, „zmínka o něčem“, „spor“ (či „hádky“), dále „otázka“, dokonce „hádaná“, a to vedle „vtipné průpovědi“, „pověsti“, „rozprávky“ a „smyšlenky“. Na toto lexikální podloží jistě reagovali i lumírovci. Neklamné jsou souvislosti žánrové, a to s legendou, rytířským románem, knížkami lidového čtení, s mravoučnou a mravoličnou sentimentální literaturou (pro „děti“ i „dospělé“) etc.

5 Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

A	B	C	N
---	---	---	---

B Nikola Malá nastolené cíle vcelku úspěšně splnila, její závěry můžeme pokládat za zdůvodněné. Otázkou mj. zůstává, do jaké míry jsou studované texty opravdu pohádkami či pohádkovými adaptacemi a do jaké míry jde o jiné žánry („žánrové formy“) jen volně operující s některými pohádkovými motivy. Autorka si tohoto problému samozřejmě je vědoma.

6 Úroveň jazykového a stylistického zpracování

A	B	C	N
---	---	---	---

B Text je psán přehledným a jasným výkladovým stylem. Jen ojediněle se autorka dopustila chyb, jež působí rušivě. Jde o chyby v interpunkci, v tvarech osobních zájmen („.../ byla tak pyšná, až se domnívala, že by jí měl celý lid uctívat a klanět se jí. Vždy jí ale trápilo /.../“, s. 33), ve volbě přivlastňovacího zájmena („Ježíš šel z boží rady do Getsemanské zahrady, noc před jeho ukřižováním“, s. 41). Název Zeyerova díla je Karolinská epopeja, nikoli „Karolinská epopeja“. Některé formulace se mi jeví stylisticky nevhodné a nenáležitě, srov. „Jeníček s Mařenkou se proto v pohádce O perníkové chaloupce (Božena Němcová – Národní báchorky a pověsti) vůbec nepozastaví nad stavením z perníku stojící uprostřed lesa a okamžitě jej využijí jako zdroj potravy.“ (s. 11) Nebo: „Runa si vezme Mahulenu stranou a snaží se jí přelstít svou dobrotou.“ (s. 26) Popř. „Prostředí je typické pro Slovensko, kde se celý příběh odehrává. Frekventovaný je motiv hlubokého lesa a noční oblohy, nejčastější jsou královské zahrady.“ (s. 28). Nejsem si jist, zda „hluboký les“, „noční obloha“ a „královská zahrada“ jsou „prostředí“ pro Slovensko typická.

7. Formální a grafická úroveň práce

A	B	C	N
---	---	---	---

A V zásadě bez připomínek.

Připomínky a otázky k obhajobě:

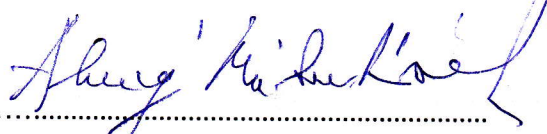
- 1) Autorka soudí mj., že „Zeyer sám sice některé své texty jako pohádky označoval, ty se ovšem v mnohém odlišují a jsou velmi specifické. Ačkoli je možné v ději nalézt mnoho znaků pohádky, příběh má blíže spíše k žánru povídky“ (s. 40). Vzniká tedy otázka, zda Zeyerův vztah ke starofrancouzské látce je skutečně veden umělcovou potřebou adaptovat ji v pohádku, jak tento žánr vnímáme v současnosti, nebo jak ji vnímali lumírovci, nebo zda nejsme svědky „pouhého“ využívání těch či oněch pohádkových postupů, ustálených pohádkových motivů etc. s určitým mravně či filozoficky zobecňujícím záměrem, jenž žánrové hranice pohádky podstatně přesahuje.
- 2) Důraz na obecné před konkrétním je jeden z typických rysů lumírovské poetiky, jakkoli alegoricko-symbolické postupy najdeme i v tvorbě „ruchovice“ Svatopluka Čecha (alegorické eposy, byť sesociálně kritickým a národně vlasteneckým zacílením). Čím se konkrétně liší „pohádka u lumírovců“ od „pohádky u ruchovců“?
- 3) Autorka soudí, že v „epickém textu rozdělujeme postavy na hlavní (Popelka, Sněhurka) a vedlejší (Popelčiny sestry, Sněhurčina macecha) podle jejich důležitosti, zvláštní postavení zaujímá vypravěč, zpodobnění autora samého“. Domnívám se, že věta o vypravěči jako „zpodobnění autora“ si žádá vysvětlení, neboť formulace budí dojem, snad nesprávný, že vypravěč je identický s autorem.

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------

7. 8. 2017

V Českých Budějovicích dne

Podpis vedoucího/opponenta práce